

PEYGAMBERİMİZ HZ. MUHAMMED'İN(S.A.V.) PEYGAMBERLİĞİNİ İSPATLAYAN DERS

Risale-i Nur Külliyyatı sahibi Bediüzzaman Said Nursi, Diyanet Vakfı tarafından da yayımlanan SÖZLER adlı kitabınının 19. SÖZ bölümünde Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)in peygamberliğinin ve son peygamber olduğunun ispatını yapmaktadır.

RİSALE-İ NUR KÜLLİYATI'NDAN

SÖZLER/ On Dokuzuncu Söz

Risalet-i Ahmediyeye Dairdir

وَ مَا مَدَّحَتْهُ مُدَّحًا بِمَقَالَتِي § وَ لَكِنَّ مَدَّحَتْهُ مَقَالَتِي
(بِمُدَّحَةٍ (ع.ص.م))

Evet, şu söz güzeldir. Fakat onu güzelleştiren, güzellerin güzeli olan evsaf-ı Muhammediyedir.

On dört reşehatı tazammun eden On Dördüncü Lem'a'nın

Birinci Reşhası

Rabb'imizi bize tarif eden üç büyük, küllî muarriif var.

Birisi: Şu kitab-ı kâinattır ki bir nebze şahadetini on üç Lem'a ile Arabî Nur risalesinden On Üçüncü Ders'ten işittik.

Birisi: Şu kitab-ı kebirin âyet-i kübrası olan Hâtemü'l-Enbiya aleyhissalâtü vesselâmdır.

Birisi de Kur'an-ı Azîmüşşan'dır.

Şimdi şu ikinci bürhan-ı nâtıkî olan Hâtemü'l-Enbiya aleyhissalâtü vesselâmı tanımalıyız, dinlemeliyiz.

Evet, o bürhanın şahs-ı manevisine bak: Sath-ı arz bir mescid, Mekke bir mihrab, Medine bir minber... O bürhan-ı bâhir olan Peygamberimiz aleyhissalâtü vesselâm bütün ehl-i imana imam, bütün insanlara hatip, bütün enbiyaya reis, bütün evliyaya seyyid, bütün enbiya ve evliyadan mürekkebi bir halka-i zikrin serzâkiri... Bütün enbiya hayattar kökleri, bütün evliya taravettar semereleri bir şecere-i nuraniyedir ki her bir davasını, mu'cizatlarına istinad eden bütün enbiya ve kerametlerine itimat eden bütün evliya tasdik edip imza ediyorlar.

Zira o لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ der, dava eder. Bütün sağ ve sol, yani mazi ve müstakbel taraflarında saf tutan o nurani zâkirler, aynı kelimeyi tekrar ederek icma ile manen نَطَقْتُمْ بِالْحَقِّ وَ بِالْبَيِّنَاتِ derler. Hangi vehmin haddi var ki böyle hesapsız imzalarla teyid edilen bir müddeaya parmak karıştırırsın.

İkinci Reşha

O nurani bürhan-ı tevhid, nasıl ki iki cenahın icma ve tevatürüyle teyid ediliyor. Öyle de Tevrat ve İncil gibi kütüb-ü semaviyenin (Hâşiye[1]) yüzler işaratı ve irhasatın binler rumuzatı ve hâtiflerin meşhur beşaratı ve kâhinlerin mütevatir şahadatı ve şakk-ı kamer gibi binler mu'cizatının delâlatı ve şeriatın hakkaniyeti ile teyid ve tasdik ettikleri gibi; zatında gayet kemaldeki ahlâk-ı hamîdesini ve vazifesinde nihayet hüsnündeki secaya-yı gâliyesini ve kemal-i emniyetini ve kuvvet-i imanını ve gayet itminanını ve nihayet vüsukunu gösteren fevkalâde takvası, fevkalâde ubudiyeti, fevkalâde ciddiyeti, fevkalâde metaneti davasında nihayet derecede sadık olduğunu güneş gibi aşikâre gösteriyor.

Üçüncü Reşha

Eğer istersen gel asr-ı saadete, Ceziretü'l-Arab'a gideriz. Hayalen olsun onu vazife başında görüp ziyaret ederiz. İşte bak, hüsn-ü sîret ve cemal-i suret ile mümtaz bir zatı görüyoruz ki elinde mu'ciz-nüma bir kitap, lisanında hakaik-aşına bir hitap, bütün benî-Âdem'e, belki cin ve inse ve meleğe, belki bütün mevcudata karşı bir hutbe-i ezeliyeyi tebliğ ediyor. Sırr-ı hilkat-i âlem olan muamma-i acibanesini hall ve

şerh edip ve sırr-ı kâinat olan tılsım-ı muğlakını fetih ve keşfederek bütün mevcudattan sorulan, bütün ukûlü hayret içinde meşgul eden üç müşkül ve müthiş sual-i azîm olan "Necisin? Nereden geliyorsun? Nereye gidiyorsun?" suallerine mukni, makbul cevap verir.

Dördüncü Reşha

Bak, öyle bir ziya-yı hakikat neşreder ki eğer onun o nurani daire-i hakikat-i irşadından hariç bir surette kâinata baksan elbette kâinatın şeklini bir matemhane-i umumî hükmünde ve mevcudatı birbirine ecnebi, belki düşman ve camidatı dehşetli cenazeler ve bütün zevi'l-hayatı zeval ve firakın sillesiyle ağlayan yetimler hükmünde görürsün.

Şimdi bak, onun neşrettiği nur ile o matemhane-i umumî, şevk u cezbe içinde bir zikirhaneye inkılab etti. O ecnebi, düşman mevcudat, birer dost ve kardeş şekline girdi. O camidat-ı meyyite-i sâmite; birer munis memur, birer musahhar hizmetkâr vaziyetini aldı. Ve o ağlayıcı ve şekva edici kimsesiz yetimler, birer tesbih içinde zâkir veya vazife paydosundan şâkir suretine girdi.

Beşinci Reşha

Hem o nur ile kâinattaki harekât, tenevvüat, tebeddülât, tagayyürat; manasızlıktan ve abesiyetten ve tesadüf oyuncaklığından çıkıp birer mektubat-ı Rabbanîye, birer sahife-i âyât-ı tekvîniye, birer meraya-yı esma-i İlahîye ve âlem dahi bir kitab-ı hikmet-i Samedaniye mertebesine çıktılar.

Hem insanı bütün hayvanatın mâdûnuna düşüren hadsiz zaaf ve aczi, fakr u ihtiyacatı ve bütün hayvanlardan daha bedbaht eden, vasıta-i nakl-i hüzn ve elem ve gam olan aklı, o nur ile nurlandığı vakit, insan; bütün hayvanat, bütün mahlukat üstüne çıkar. O nurlanmış acz, fakr, akıl ile niyaz ile nâzenin bir sultan ve fîzar ile nazdar bir halife-i zemin olur.

Demek, o nur olmazsa kâinat da insan da hattâ her şey dahi hiçe iner. Evet, elbette böyle bedî' bir kâinatta, böyle bir zat lâzımdır. Yoksa kâinat ve eflâk olmamalıdır.

Altıncı Reşha

İşte o zat, bir saadet-i ebediyenin muhbiri, müjdecisi, bir rahmet-i bînihayenin kâşifi ve ilancısı ve saltanat-ı rububiyetin mehasininin dellâlı, seyircisi ve künuz-u esma-i İlahîyenin keşşafı, göstericisi olduğundan; böyle baksan –yani ubudiyeti cihetiyle– onu bir misal-i muhabbet, bir timsal-i rahmet, bir şeref-i insanîyet, en nurani bir semere-i şecere-i hilkat göreceksin. Şöyle baksan –yani risaleti cihetiyle– bir bürhan-ı Hak, bir sirac-ı hakikat, bir şems-i hidayet, bir vesile-i saadet görürsün.

İşte bak, nasıl berk-i hâtıf gibi onun nuru, şarktan garbı tuttu. Ve nısf-ı arz ve hums-u beşer, onun hediye-i hidayetini kabul edip hırz-ı can etti. Bizim nefis ve şeytanımıza ne oluyor ki böyle bir zatın bütün davalarının esası olan 'اَللّٰهُ اَكْبَرُ' ۱, bütün meratibiyle beraber kabul etmesin?

Yedinci Reşha

İşte bak, şu cezire-i vâsiada vahşi ve âdetlerine mutaassıp ve inatçı muhtelif akvamı, ne çabuk âdât ve ahlâk-ı seyyie-i vahşiyanelerini def'aten kal' u ref' ederek bütün ahlâk-ı hasene ile teçhiz edip bütün âleme muallim ve medeni ümeme üstad eyledi. Bak, değil zahîrî bir tasallut, belki akılları, ruhları, kalpleri, nefisleri fetih ve teshir ediyor. Mahbub-u kulûb, muallim-i ukûl, mürebbi-i nüfus, sultan-ı ervah oldu.

Sekizinci Reşha

Bilirsin ki sigara gibi küçük bir âdeti, küçük bir kavimde büyük bir hâkim, büyük bir himmetle ancak daimî kaldırılabılır. Halbuki bak bu zat, büyük ve çok âdetleri hem inatçı, mutaassıp büyük kavimlerden, zahirî küçük bir kuvvetle, küçük bir himmetle, az bir zamanda ref'edip yerlerine öyle secaya-yı âliyeyi ki dem ve damarlarına karışmış derecede sabit olarak vaz' ve tesbit eyliyor. Bunun gibi daha pek çok hârika icraatı yapıyor.

İşte şu asr-ı saadeti görmeyenlere, Ceziretü'l-Arab'ı gözlerine sokuyoruz. Haydi yüzer feylesofu alsınlar, oraya gitsinler, yüz sene çalışsınlar. O zatın, o zamana nisbeten bir senede yaptığının yüzden birisini acaba yapabilirler mi?

Dokuzuncu Reşha

Hem bilirsin, küçük bir adam, küçük bir haysiyetle, küçük bir cemaatte, küçük bir meselede, münazaralı bir davada hicabsız, pervasız; küçük fakat hacaletâver bir yalanı, düşmanları yanında hilesini hissettirmeyecek derecede teessür ve telaş göstermeden söyleyemez. Şimdi bak bu zata; pek büyük bir vazifede, pek büyük bir vazifedar, pek büyük bir haysiyetle, pek büyük emniyete muhtaç bir halde, pek büyük bir cemaatte, pek büyük husumet karşısında, pek büyük meselelerde, pek büyük davada, pek büyük bir serbestiyetle, bilâ-perva, bilâ-tereddüt, bilâ-hicab, telaşsız, samimi bir safvetle, büyük bir ciddiyetle, hasımlarının damarlarına dokunduracak şedit, ulvi bir surette söylediği sözlerinde hiç hilaf bulunabilir mi? Hiç hile karışması mümkün müdür?

اِنَّ هُوَ اِلَّا وَحْدِيْ يُّوْحِيْ

Evet hak aldatmaz, hakikatbîn aldanmaz. Hak olan mesleği hileden müstağnidir. Hakikatbînin gözüne, hayalin ne haddi var ki hakikat görünsün, aldatsın?

Onuncu Reşha

İşte bak, ne kadar merak-âver, ne kadar cazibedar, ne kadar lüzumlu, ne kadar dehşetli hakaiki gösterir ve mesaili ispat eder.

Bilirsin ki en ziyade insanı tahrik eden meraktır. Hattâ eğer sana denilse: "Yarı ömrünü, yarı malını versen Kamer'den ve Müşteri'den biri gelir, Kamer'de ve Müşteri'de ne var ne yok, ahvalini sana haber verecek. Hem doğru olarak senin istikbalini ve başına ne geleceğini doğru olarak haber verecek." Merakın varsa vereceksin.

Halbuki şu zat, öyle bir Sultan'ın ahbarını söylüyor ki memleketinde kamer bir sinek gibi bir pervane etrafında döner. O arz olan o pervane ise bir lamba etrafında pervaz eder. Ve o güneş olan lamba ise o Sultan'ın binler menzillerinden bir misafirhanesinde binler misbahlar içinde bir lambasıdır.

Hem öyle acayip bir âlemden hakiki olarak bahsediyor ve öyle bir inkılabdan haber veriyor ki binler küre-i arz bomba olsa patlasalar, o kadar acib olmaz. Bak, onun lisanında اِذَّا الشَّهْمُ سُكُوْرَتٍ اِذَّا السَّمَّاءُ اِنْفَطَرَتْ اِلْقَارِعَةُ gibi sureleri işit.

Hem öyle bir istikbalden doğru olarak haber veriyor ki, şu dünyevî istikbal, ona nisbeten bir katre serap hükmündedir. Hem öyle bir saadetten pek ciddi olarak haber veriyor ki bütün saadet-i dünyeviye, ona nisbeten bir berk-i zâilin bir şems-i sermede nisbeti gibidir.

On Birinci Reşha

Böyle acib ve muamma-âlûd şu kâinatın perde-i zahiriyesi altında elbette ve elbette böyle acayip bizi bekliyor. Böyle acayibi haber verecek, böyle hârika ve fevkalâde mu'ciz-nüma bir zat lâzımdır. Hem bu

zatın gidişatından görünüyor ki o görmüş ve görüyor ve gördüğünü söylüyor. Hem bizi nimetleriyle perverde eden şu semavat ve arzın İlahı bizden ne istiyor, marziyatı nedir, pek sağlam olarak bize ders veriyor. Hem bunlar gibi daha pek çok merak-âver, lüzumlu hakaiki ders veren bu zata karşı her şeyi bırakıp ona koşmak, onu dinlemek lâzım gelirken; ekser insanlara ne olmuş ki sağır olup kör olmuşlar, belki divane olmuşlar ki bu hakkı görmüyorlar, bu hakikati işitmiyorlar, anlamıyorlar?

On İkinci Reşha

İşte şu zat, şu mevcudat Hâlık'ının vahdaniyetinin hakkaniyeti derecesinde hak bir bürhan-ı nâtık, bir delil-i sadık olduğu gibi haşrin ve saadet-i ebediyenin dahi bir bürhan-ı kâtı'ı, bir delil-i sâtıdır. Belki nasıl ki o zat, hidayetiyle saadet-i ebediyenin sebab-i husulü ve vesile-i vusulüdür. Öyle de duasıyla, niyazıyla o saadetin sebab-i vücudu ve vesile-i icadıdır. Haşir meselesinde geçen şu sırrı, makam münasebetiyle tekrar ederiz:

İşte bak, o zat öyle bir salât-ı kübrada dua ediyor ki güya şu cezire, belki arz, onun azametli namazıyla namaz kılar, niyaz eder. Bak hem öyle bir cemaat-i uzmada niyaz ediyor ki güya benî-Âdem'in zaman-ı Âdem'den asrımıza, kıyamete kadar bütün nurani kâmil insanlar, ona ittiba ile iktida edip duasına âmin diyorlar.

Hem bak, öyle bir hâcet-i âme için dua ediyor ki değil ehl-i arz, belki ehl-i semavat, belki bütün mevcudat, niyazına "Evet, yâ Rabbenâ ver, biz dahi istiyoruz." deyip iştirak ediyorlar. Hem öyle fakirane, öyle hazîne, öyle mahubane, öyle müştakane, öyle tazarrukârane niyaz ediyor ki bütün kâinatı ağlattırıyor, duasına iştirak ettiriyor. Bak, hem öyle bir maksat, öyle bir gaye için dua ediyor ki insanı ve âlemi, belki bütün mahlukatı esfel-i safilînden, sukuttan, kıymetsizlikten, faydasızlıktan a'lâ-yı illiyyîne yani kıymete, bekaya, ulvi vazifeye çıkarıyor.

Bak, hem öyle yüksek bir fîzar-ı istimdâkârane ve öyle tatlı bir niyaz-ı istirhamkârane ile istiyor, yalvarıyor ki güya bütün mevcudata ve semavata ve arşa işittirip vecde getirip duasına "Âmin Allahümme âmin" dedirtiyor.

Bak, hem öyle Semî', Kerîm bir Kadîr'den, öyle Basîr, Rahîm bir Alîm'den hâcetini istiyor ki bilmüşahede en hafî bir zîhayatın en hafî bir hâcetini, bir niyazını görür, işitir, kabul eder, merhamet eder. Çünkü istediğini -velev lisan-ı hal ile olsun- verir. Ve öyle bir suret-i hakîmane, basîrane, rahîmanede verir ki şüphe bırakmaz bu terbiye ve tedbir öyle bir Semî' ve Basîr ve öyle bir Kerîm ve Rahîm'e hastır.

On Üçüncü Reşha

Acaba bütün efazıl-ı benî-Âdem'i arkasına alıp, arz üstünde durup, arz-ı a'zama müteveccihen el kaldırıp dua eden şu şeref-i nev-i insan ve ferîd-i kevn ü zaman ve bihakkın fahr-i kâinat ne istiyor? Bak dinle: Saadet-i ebediye istiyor, beka istiyor, lika istiyor, cennet istiyor. Hem meraya-yı mevcudatta ahkâmını ve cemallerini gösteren bütün esma-i kudsiye-i İlahiye ile beraber istiyor.

Hattâ eğer rahmet, inayet, hikmet, adalet gibi hesapsız o matlubun esbab-ı mücibesi olmasa idi; şu zatın tek duası, baharımızın icadı kadar kudretine hafif gelen şu cennetin binasına sebebiyet verecekti. Evet, nasıl ki onun risaleti şu dâr-ı imtihanın açılmasına sebebiyet verdi. Öyle de onun ubudiyeti dahi öteki dârın açılmasına sebeptir.

لَيْسَ فِي الْأَمْكَانِ أَبَدَعٌ مِمَّا لَأَ Acaba ehl-i akıl ve tahkike dediren şu meşhud intizam-ı faik, şu rahmet içinde kusursuz hüsn-ü sanat ve misilsiz cemal-i rububiyet; hiç böyle bir çirkinliği, böyle bir merhametsizliği, böyle bir intizamsızlığı kabul eder mi ki en cüz'î, en ehemmiyetsiz arzuları, sesleri ehemmiyetle işitip îfa etsin; en ehemmiyetli, en lüzumlu arzuları ehemmiyetsiz görüp işitmesin, anlamasın, yapmasın? Hâşâ ve kellâ, yüz bin defa hâşâ! Böyle bir cemal, böyle bir çirkinliği kabul etmez, çirkin olmaz.

Yahu ey hayalî arkadaşım! Şimdilik kâfidir, geri gitmeliyiz. Yoksa yüz sene şu zamanda, şu cezirede kalsak yine o zatın garaib-i icraatını ve acayib-i vezaifini, yüzden birisine tamamen ihata edip temaşasında doyamayız.

Şimdi gel, üstünde döneceğimiz her asra birer birer bakacağız. Bak, nasıl her asır, o Şems-i Hidayet'ten aldıkları feyiz ile çiçek açmışlar. Ebu Hanife, Şafiî, Bayezid-i Bistamî, Şah-ı Geylanî, Şah-ı Nakşibend, İmam-ı Gazalî, İmam-ı Rabbanî gibi milyonlar münevver meyveler veriyor. Meşhudatımızın tafsilatını başka vakte ta'lik edip o mu'ciz-nüma ve hidayet-edaya bir kısım kat'î mu'cizatına işaret eden bir salavat getirmeliyiz:

عَلَى مَنْ أَنْزَلَ عَلَيْهِ الْفُرْقَانَ الْحَكِيمُ مِنَ الرِّحْمَانِ الرَّحِيمِ مِنَ الْبَعْرِشِ الْعَظِيمِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الْفُؤَادِ الْفِي صَلَاةٍ وَ الْفُؤَادِ الْفِي سَلَامٍ بَعْدَ حَسَنَاتِ أُمَّتِهِ . عَلَى مَنْ بَشَّرَ بِنَبِيِّتِهِ الْأَرْهَامَاتِ وَ الْأَنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ . وَ الْوَلِيَاءِ الْأَنْسِ وَ كَوَاهِنِ الْبِشْرِ : وَ أَنْشَقَ بِإِشَارَتِهِ الْقَمَرُ . سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ الْفُؤَادِ الْفِي صَلَاةٍ وَ سَلَامٍ بَعْدَ أَنْفَاسِ أُمَّتِهِ . عَلَى مَنْ جَاءَتْ لِدَعْوَتِهِ الشَّجَرُ وَ نَزَلَ سُورَةٌ بِدُعَائِهِ الْمَطَرُ وَ أُطْلِقَتْهُ الْعِجَامَةُ مِنَ الْحَرِّ وَ شَبَّعَ مِنْ صَاعٍ مِنْ طَعَامِهِ مَاتٌ مِنَ الْبِشْرِ . وَ نَبَّعَ الْمَاءُ مِنْ بَيْنِ أَصَابِعِهِ ثَلَاثَ مِائَاتٍ كَالْكَوْثَرِ وَ أَنْطَقَ الْبَلَاءُ لَهُ الْضَّبَّ وَ الطُّيُوتَ وَ الْجِدْعَ وَ الذِّرَاعَ وَ الْجَمَلِ وَ الْجَبَلِ وَ الْحَجَرَ وَ الْمَدْرَ صَاحِبِ الْمَعْرَاجِ وَ مَازِغِ الْبِصْرِ . سَيِّدِنَا وَ شَفِّعِنَا مُحَمَّدٍ الْفُؤَادِ الْفِي صَلَاةٍ وَ سَلَامٍ بَعْدَ كُلِّ الْحُرُوفِ الْمُتَشَكِّلَةِ فِي الْكَلِمَاتِ الْمُتَمَثِّلَةِ بِإِذْنِ الرِّحْمَانِ فِي مَرَايَا تَمُورِ حَتَّى الْهَوَاءِ عِنْدَ قِرَاءَةِ كُلِّ كَلِمَةٍ مِنَ الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ قَارِءٍ مِنْ أَوَّلِ النَّزُولِ إِلَى آخِرِ الزَّمَانِ وَ اغْفِرْ لَنَا وَ ارْحَمْنَا يَا إِلَهَنَا بِكُلِّ صَلَاةٍ مِنْهَا آمِينَ

Şuâat-ı Marifeti'n-Nebi namındaki Türkçe bir risalede ve On Dokuzuncu Mektup'ta ve şu Söz'de icmalen işaret ettiğimiz delail-i nübüvvet-i Ahmediyeyi (asm) beyan etmişim. Hem onda Kur'an-ı Hakîm'in vücuh-u i'cazı icmalen zikredilmiş. Yine "Lemaat" namında Türkçe bir risalede ve Yirmi Beşinci Söz'de Kur'an'ın kırk vecihle mu'cize olduğunu icmalen beyan ve kırk vücuh-u i'cazına işaret etmişim. O kırk vecihte, yalnız nazımda olan belâgatı, "İşaratü'l-İ'caz" namındaki bir tefsir-i Arabîde kırk sahife içinde yazmışım. Eğer ihtiyacın varsa şu üç kitaba müracaat edebilirsin.

On Dördüncü Reşha

Mahzen-i mu'cizat ve mu'cize-i kübra olan Kur'an-ı Hakîm, nübüvvet-i Ahmediye (asm) ile vahdaniyet-i İlahiyeyi, o derece kat'î ispat ediyor ki başka bürhana hâcet bırakmıyor. Biz de onun tarifine ve medar-ı tenkit olmuş bir iki lem'a-i i'cazına işaret ederiz.

İşte Rabb'imizi bize tarif eden Kur'an-ı Hakîm; şu kitab-ı kebir-i kâinatın bir tercüme-i ezeliyesi,
Şu sahaif-i arz ve semada müstetir künuz-u esma-i İlahiyenin keşşafı,
Şu sutûr-u hâdisatın altında muzmer hakaikin miftahı,
Şu âlem-i şehadet perdesi arkasındaki âlem-i gayb cihetinden gelen iltifatat-ı Rahmaniye ve hitabat-ı ezeliyenin hazinesi,
Şu âlem-i maneviye-i İslâmiyenin güneşi, temeli, hendesesi,
Avâlim-i uhreviyenin haritası,
Zat ve sıfât ve şunun-u İlahiyenin kavlı-i şârihi, tefsir-i vâzıhı, bürhan-ı nâtıkı, tercüman-ı sâtıı,
Şu âlem-i insaniyetin mürebbisi, hikmet-i hakikisi, mürşid ve hâdîsi,
Hem bir kitab-ı hikmet ve şeriat hem bir kitab-ı dua ve ubudiyet hem bir kitab-ı emir ve davet hem bir kitab-ı zikir ve marifet gibi; bütün hâcat-ı maneviyesine karşı birer kitap ve bütün muhtelif ehl-i mesalik ve meşarib olan evliya ve sıddıkînin, asfiya ve muhakkikînin her birinin meşreplerine lâıyk birer risale ibraz eden bir "Kütüphaneye-i Mukaddese"dir.

Sebeb-i kusur tevehhüm edilen tekraratındaki lem'a-i i'caza bak ki Kur'an, hem bir kitab-ı zikir hem bir kitab-ı dua hem bir kitab-ı davet olduğundan içinde tekrar müstahsendir, belki elzemdir ve eblağdır. Ehl-i kusurun zannı gibi değil. Zira zikrin şe'ni tekrar ile tenvidir. Duanın şe'ni terdad ile takrirdir. Emir ve davetin şe'ni tekrar ile tekiddir.

Hem herkes her vakit bütün Kur'an'ı okumaya muktedir olamaz. Fakat bir sureye galiben muktedir olur. Onun için en mühim makasıd-ı Kur'aniye ekser uzun surelerde derc edilerek her bir sure bir küçük Kur'an hükmüne geçmiş. Demek, hiç kimseyi mahrum etmemek için tevhid ve haşır ve kıssa-i Musa gibi bazı maksatlar tekrar edilmiş.

Hem cismanî ihtiyaç gibi manevî hâcat dahi muhtelifdir. Bazısına insan her nefes muhtaç olur; cisme hava, ruha hû gibi. Bazısına her saat, Bismillah gibi ve hâkeza... Demek tekrar-ı âyet, tekerrür-ü ihtiyaçtan ileri gelmiş ve o ihtiyaca işaret ederek uyandırıp teşvik etmek hem iştiyakı ve iştihayı tahrik etmek için tekrar eder.

Hem Kur'an müessistir. Bir din-i mübinin esasatıdır ve şu âlem-i İslâmiyet'in temelleridir ve hayat-ı içtimaiye-i beşeriyeyi değiştirip muhtelif tabakata, mükerrer suallerine cevaptır. Müessise tesbit etmek için tekrar lâzımdır. Tekid için terdad lâzımdır. Teyid için takrir, tahkik, tekrar lâzımdır.

Hem öyle mesail-i azîme ve hakaik-i dakikadan bahsediyor ki umumun kalplerinde yerleştirmek için çok defa muhtelif suretlerde tekrar lâzımdır. Bununla beraber sureten tekrardır fakat manen her bir âyetin çok manaları, çok faydaları, çok vücuh ve tabakatı vardır. Her bir makamda ayrı bir mana ve fayda ve maksatlar için zikrediliyor.

Hem Kur'an'ın mesail-i kevnîyenin bazısında ibham ve icmali ise irşadî bir lem'a-i i'cazdır. Ehl-i ilhadın tevehhüm ettikleri gibi medar-ı tenkit olamaz ve sebep-i kusur değildir.

Eğer desen: Acaba neden Kur'an-ı Hakîm, felsefenin mevcudattan bahsettiği gibi etmiyor? Bazı mesaili mücmel bırakır, bazısını nazar-ı umumîyi okşayacak, hiss-i âmmeyi rencide etmeyecek, fikr-i avamı taciz edip yormayacak bir suret-i basitane-i zahiranede söylüyor.

Cevaben deriz ki: Felsefe hakikatin yolunu şaşırmış, onun için. Hem geçmiş derslerden ve Sözlerden elbette

anlamışsın ki Kur'an-ı Hakîm, şu kâinattan bahsediyor; tâ zat ve sıfât ve esma-i İlahiyeyi bildirsin. Yani bu kitab-ı kâinatın maânîsini anlattırıp tâ Hâlık'ını tanıttırsın. Demek, mevcudata kendileri için değil belki mücidleri için bakıyor. Hem umuma hitap ediyor. İlm-i hikmet ise mevcudata mevcudat için bakıyor. Hem hususan ehl-i fenne hitap ediyor.

Öyle ise mademki Kur'an-ı Hakîm, mevcudatı delil yapıyor, bürhan yapıyor. Delil zahirî olmak, nazar-ı umuma çabuk anlaşılacak gerektir. Hem mademki Kur'an-ı Mürşid, bütün tabakat-ı beşere hitap eder. Kesretli tabaka ise tabaka-i avamdır. Elbette irşad ister ki lüzumsuz şeyleri ibham ile icmal etsin ve dakik şeyleri temsil ile takrib etsin ve mağlatalara düşürmemek için zahirî nazarlarında bedihî olan şeyleri, lüzumsuz belki zararlı bir surette tağyir etmemektir.

Mesela, güneşe der: "Döner bir siracdır, bir lambadır." Zira güneşten, güneş için mahiyeti için bahsetmiyor. Belki bir nevi intizamın zembereği ve nizamın merkezi olduğundan, intizam ve nizam ise Sâni'in âyine-i marifeti olduğundan bahsediyor. Evet, der: **الشَّمْسُ تَجْرِي** "Güneş döner." Bu döner tabiriyle kış yaz, gece gündüzün deveranındaki muntazam tasarrufat-ı kudreti ihtar ile azamet-i Sâni'i ifham eder. İşte bu dönmek hakikati ne olursa olsun, maksud olan ve hem mensuc hem meşhud olan intizama tesir etmez.

Hem der: **وَجَعَلْنَا (الشَّمْسُ) سِرَاجًا** Şu sirac tabiriyle âlemi bir kasır suretinde, içinde olan eşya ise insana ve zihayata ihzar edilmiş müzeyyenat ve mat'umat ve levazımat olduğunu ve güneş dahi musahhar bir mumdar olduğunu ihtar ile rahmet ve ihsan-ı Hâlık'ı ifham eder.

Şimdi bak, şu serser ve geveze felsefe ne der? Bak, diyor ki: "Güneş, bir kitle-i azîme-i mayia-yi nâriyedir. Ondandır fırlamış olan seyyaratı etrafında döndürüp cesameti bu kadar, mahiyeti böyledir şöyledir." Mûhiş bir dehşetten, müthiş bir hayretten başka, ruha bir kemal-i ilmî vermiyor. Bahs-i Kur'an gibi etmiyor. Buna kıyasen bâtınen kof, zahiren mutantan felsefî meselelerin ne kıymette olduğunu anlarsın. Onun şaşaa-i surîsine aldanıp Kur'an'ın gayet mu'ciz-nüma beyanına karşı hüremetsizlik etme!

اللَّهُمَّ اجْعَلِ الْفُرْقَانَ شِفَاءً لَنَا وَ لِكَلِّبِيهِ وَ
امْتَالِيهِ مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ مَوْنِسًا لَنَا وَ لَهُمْ فِي حَيَاتِنَا
وَ بَعْدَ مَمَاتِنَا وَ فِي الدُّنْيَا قَرِينًا وَ فِي الْقِيَامَةِ
مُؤْنِسًا وَ فِي الْقِيَامَةِ شَفِيعًا وَ عَلَي الصِّرَاطِ نُورًا وَ مِنْ
الذَّارِ سِتْرًا وَ حِجَابًا وَ فِي الْجَنَّةِ رَفِيقًا وَ إِلَى
الْخَيْرَاتِ كُلِّهَا دَلِيلًا وَ أَمَامًا بِفَضْلِكَ وَ جُودِكَ وَ
كَرَمِكَ وَ رَحْمَتِكَ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ وَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ
اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَي مَنْ أَنْزَلَ عَلَيْهِ
الْفُرْقَانَ الْحَكِيمُ وَ عَلَي آلِهِ وَ صَحْبِهِ أَجْمَعِينَ آمِينَ

İhtar: Arabî Risaletü'n-Nur'da On Dördüncü

Reşha'nın altı katresi, bâhusus Dördüncü Katre'nin altı nüktesi, Kur'an-ı Hakîm'in kırk kadar enva-ı i'cazından on beşini beyan eder. Ona iktifaen burada ihtisar ettik. İstersen ona müracaat et, bir hazine-i mu'cizat bulursun.

***

[1] **Hâşiye:** Hüseyin-i Cisrî "Risale-i Hamîdiye"sinde yüz on dört işaretini, o kitaplardan çıkarmıştır. Tahriften sonra bu kadar bulunsa elbette daha evvel çok

tasrihat varmıř.

KAYNAK LİNK: <http://www.hizmetvakfi.org/risaleinur/>